

## บทความวิจัย

### ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย The Factors Influencing Normal Expressive Language Development of Early Childhood In Sukhothai Province

เมตตา ลิมปวาราลัย (Metta Limpavaralai)\*

ลัดดาวัลย์ กลิ่นลำดวน (Laddawan Kinlumdrun)\*\*

วรพรรณ มหาสารานนท์ (Woraphun Mahasaranon)\*\*\*

Received: Sep 12, 2019

Revised: Oct 3, 2019

Accepted: Nov 22, 2019

#### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุโขทัย และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดูแลที่ดูแลเด็กไม่ต่ำกว่า 6 เดือนและเด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปี ถึงอายุ 5 ปี ในจังหวัดสุโขทัย กลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลด้านพฤติกรรมและการเลี้ยงดูของผู้ดูแลเด็กที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา และแบบประเมินพัฒนาการคู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านการใช้ภาษาคำนวณค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient) เท่ากับ 0.84 และ 0.72 ตามลำดับ จึงนำไปใช้ในกลุ่มตัวอย่างต่อไป สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยโลจิสติก (Binary logistic regression) สรุปผลได้ดังนี้ มากกว่าครึ่งหนึ่งของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 59.20) มีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัย คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมของผู้เลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านร่างกาย

\*นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย

\*\*เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย

\*\*\*พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย, e-mail : benjaminjkmahasaranon@gmail.com



ส่วนสนับสนุน 30 ปี มหาวิทยาลัยบูรพา

- Internationalization
- Innovative Products
- Integrative Team & Networking

ส่วนพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาที่อยู่ในระดับดี คือ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาสมวัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลกับระดับพัฒนาการด้านการใช้ภาษาที่สมวัยของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย ได้แก่ ระยะเวลาในการดูโทรทัศน์ ระยะเวลาการเล่นเกมส์คอมพิวเตอร์/เล่นเกมส์มือถือ สถานภาพสมรสของพ่อแม่ และอายุของผู้ดูแลเด็ก

**คำสำคัญ:** พัฒนาการด้านการใช้ภาษา, เด็กปฐมวัย, จังหวัดสุโขทัย

### Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of language development of early childhood and 2) to study factors influencing on the language development of early childhood in Sukhothai province. Group of sample is the caregivers of children who aged not less than 6 months and children aged from 2 years to 5 years in Sukhothai. The sample from multi-step random sampling was used for 370 people. The instrument used in this research was an interview created by the researcher, consisting of 3 parts. Including general information, information on caring behaviors of caregivers that promote language development and the developmental evaluation form for the surveillance manual and support of the language development of Developmental Surveillance and Promotion Manual. The reliability was calculated by Cronbach's alpha coefficient and had a reliability of 0.84 and 0.72. The statistics was collected in percentage, average and standard deviation and logistic regression coefficients. The results revealed that: the mean score of the caregivers' behavior promoted language development. The moderate level was the physical aspect, while the behaviors of the caregivers promoting the development of expressive language at the good level were emotional, social and intellectual. As for the level of language development of children, more than half of them have childhood development (59.2%) from the test using Binary logistic regression statistics, it was found that the factors influencing the developmental level of expressive language of early childhood in Sukhothai province are the period of time watching television and the duration of playing computer games/playing mobile games, marital status of parents child care age.

**Keywords:** Language Development, Early Childhood, Sukhothai Province



## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากรายงานเขตบริการสุขภาพที่ 2 พบเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้า ร้อยละ 21.93 ซึ่งสูงอยู่ในอันดับ 1 ใน 5 ของประเทศ (National Child Health Development Institute, Department of Health, 2017) และจังหวัดสุโขทัย เป็นหนึ่งในจังหวัดที่อยู่ในเขตบริการสุขภาพที่ 2 พบจำนวนเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าร้อยละ 24.15 และเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการดูแลเพียงร้อยละ 0.82 เมื่อวิเคราะห์จำนวนเด็กที่ได้รับการคัดกรองและพบพัฒนาการไม่สมวัยหลังจากได้รับการกระตุ้น 30 วัน ใน 4 กลุ่มวัย ตั้งแต่ ปี 2559-2561 พบว่า มีจำนวนเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าด้านการใช้ภาษามากที่สุด ร้อยละ 59.37, 53.92 และ 60.24 ตามลำดับ นอกจากนี้ภาษาเป็นสิ่งสำคัญด้านหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นมนุษย์ เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการสื่อความหมายให้เข้าใจซึ่งกันและกัน โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย การรับข้อมูลและการส่งข้อมูลผ่านการคิดและสัญลักษณ์ (Dolores & Richard, 1996) มนุษย์เริ่มมีการสื่อสารพัฒนาตั้งแต่เป็นทารก โดยเริ่มเรียนรู้ภาษาจากการได้ยิน ได้ฟังภาษาพูด จนกระทั่งเลียนเสียง แปลงเสียงเป็นคำ และสื่อสารด้วยภาษาพูดที่มีความหมายซับซ้อนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Polan, 1999) พัฒนาการทางภาษาแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ด้านแรก คือ ด้านการรับรู้ภาษา (Receptive language) โดยผ่านทางประสาทรับความรู้สึกที่สำคัญ คือ การได้ยินและการมองเห็น ทำให้สามารถแยกแยะความแตกต่างของเสียง ค้นหาความหมาย แปลความหมายจากเสียงที่ได้รับและเข้าใจความหมายของเสียงได้ ด้านที่สอง คือ ด้านการแสดงออกทางภาษา (Expressive language) เป็นการสร้างหรือออกเสียงพูดที่มีความหมาย โดยการพัฒนาทั้งสองด้านนี้ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งพัฒนาการด้านภาษาเหล่านี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับเด็กปฐมวัยในการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างเสริมพัฒนาการด้านอื่นๆต่อไป พัฒนาการของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยพัฒนาการ 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา พัฒนาการ

ด้านการเข้าใจภาษา พัฒนาการด้านการใช้ภาษา และพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม (Ministry of Public Health, 2018)

ช่วงอายุแรกเกิด - 5 ปี เป็นช่วงวัยที่เป็นรากฐานของการมีบุคลิกภาพและพัฒนาการที่ดี เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่มีการพัฒนาความสามารถและทักษะทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ภาษาและสติปัญญาอย่างรวดเร็ว (Onnom, 2014) จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า พัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ หลายปัจจัย โดยพบว่า เพศของเด็กและความแตกต่างระหว่างเพศของเด็กกับผู้ดูแลเด็กมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติกับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา (Burns, Dunn & Brady, 2013) แต่จากสังคมไทยในปัจจุบันยังพบปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางภาษาของเด็ก เช่น บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กไม่มีเวลาพูดคุยหรือเล่นกับเด็ก การพูดคุยกับเด็กจะส่งผลทางลบต่อพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็ก (Panomchong, 2013) อีกทั้งยังพบว่ามีปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก เช่น รายได้ของครอบครัว ซึ่งเป็นความเสี่ยงทางสังคมที่เกิดจากครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ผู้ดูแลเด็กหลักที่บ้านยังขาดทักษะในการเลี้ยงดู รวมถึงการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการการใช้ภาษาของเด็ก (Theprakarn, Mukkasem, Suebnuch, & Chaturaphonem, 2014)

จากทฤษฎีพัฒนาการของ Piaget (1986) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นผลมาจากความสามารถทางสติปัญญา เด็กจะมีการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ยิ่งไปกว่านั้นการพัฒนารทางภาษาของเด็กจะเกิดขึ้นไปพร้อมๆ กับความสามารถด้านการให้เหตุผล การตัดสินใจ และด้านตรรกศาสตร์ แต่อย่างไรก็ตามเด็กยังคงต้องการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งเสริมให้เด็กสร้างกฎ ระบบเสียง ระบบคำ ระบบประโยค และความหมายของภาษา โดยผู้ดูแลเด็กควรส่งเสริมพฤติกรรมเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ 4 ด้านใหญ่ๆ ได้แก่ พัฒนาการทางกาย พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม และพัฒนาการ

ทางสติปัญญา(Wihokto, 2000) และการพัฒนาเหล่านี้ จะพัฒนาไปพร้อมๆกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเจริญเติบโต ของร่างกายเมื่อถึงจุดสูงสุด จะเกิดคุณลักษณะที่แตกต่างกัน ควบคู่กับการเรียนรู้สิ่งรอบตัว และจะช่วยส่งเสริม พัฒนาการด้านต่างๆให้เหมาะสม (Woraphani, 2014) ยิ่งไปกว่านั้นการพัฒนารทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ยังมีความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กในอนาคต เนื่องจากเป็นช่วงที่สมองกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว (Koachpakdee, 2009)

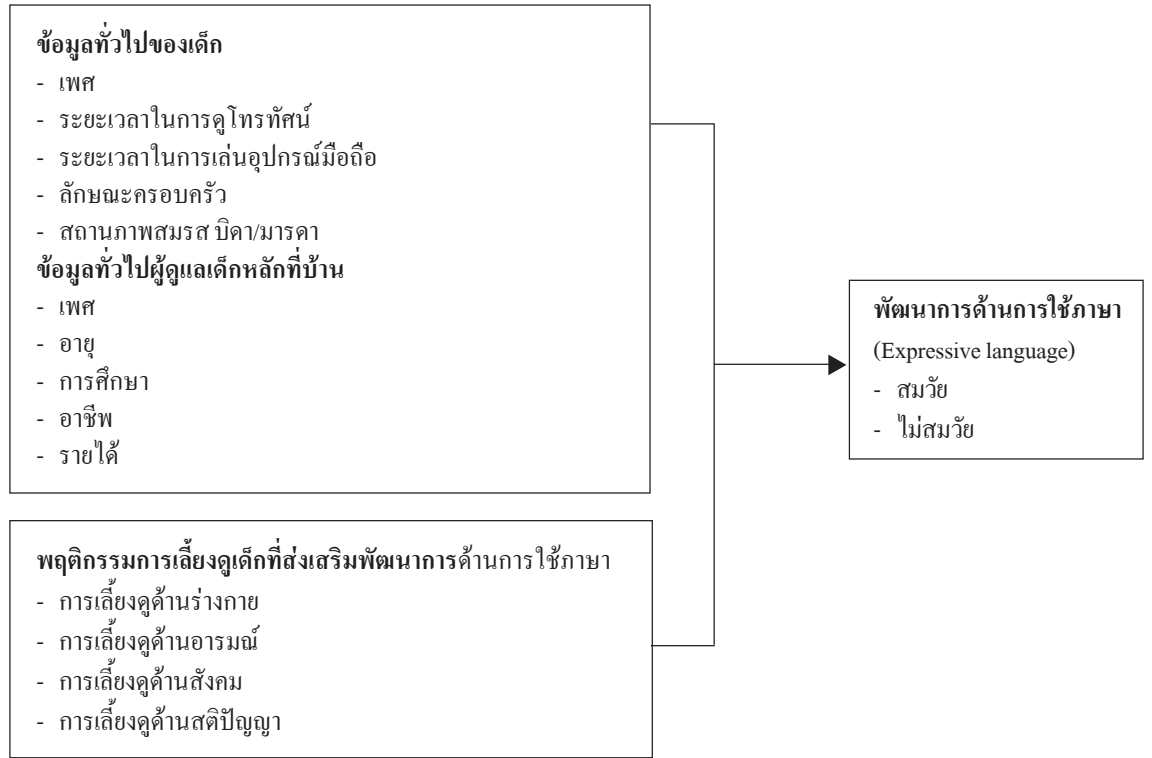
ดังนั้น จากปัญหาพัฒนาการด้านการใช้ภาษาในเด็ก ปฐมวัยของจังหวัดสุโขทัยที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี รวมถึงความสำคัญของการพัฒนาด้านการใช้ภาษาของเด็ก หากไม่ได้รับการแก้ไขจะทำให้พัฒนาการด้านภาษาของ เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย ซึ่งอาจส่งผลให้พัฒนาการ ด้านอื่นๆไม่สมวัย แม้ว่าจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่าน มาพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้าน การใช้ภาษาของผู้ดูแลเด็ก การรับรู้ความสามารถตนเอง

ของผู้ดูแลเด็กและรายได้ของครอบครัว (Khanthawithi & Tanwattanakul, 2018) มีผลต่อการพัฒนาการด้านการ ใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย อย่างไรก็ตามยังไม่พบการศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของ เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยพื้นฐานของเด็กและผู้เลี้ยงดูเด็ก และปัจจัยการเลี้ยงดู เด็กที่ส่งเสริมการใช้ภาษาต่อพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษา ของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย เพื่อนำผลการศึกษา ไปส่งเสริมหรือแก้ไขการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยใน จังหวัดสุโขทัยให้สมวัยยิ่งขึ้น และเป็นการพัฒนาเยาวชน ของชาติต่อไป

**วัตถุประสงค์ของการวิจัย**

1. เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของ เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพัฒนาการด้านการ ใช้ภาษาที่สมวัย ของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย

**กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย**



## วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlation research design) โดยประชากรกลุ่มเป้าหมายครั้งนี้ ได้แก่ คือ ผู้ดูแลเด็กที่เลี้ยงดูใกล้ชิดเด็กอย่างต่อเนื่อง ไม่นต่ำกว่า 6 เดือน และเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2-5 ปี ที่มารับบริการที่คลินิกเด็กดี ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดสุโขทัย สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายทุกขั้นตอน ชั้นแรกด้วยวิธีการสุ่มอำเภอได้ 5 อำเภอ จากทั้งหมด 9 อำเภอ ชั้นที่สองสุ่มรพ.สต. ที่อยู่ในอำเภอที่ได้จากชั้นแรกอีกครั้ง ได้ทั้งหมด 54 รพ.สต. และจากรายงานพบจำนวนเด็กอายุ 2-5 ปี จำนวน 11,011 คน และกำหนดขนาดตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 370 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria) คือ เด็กอายุตั้งแต่ 2-5 ปี เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่สามารถเข้าใจและสื่อสารด้วยการใช้ภาษาทั้งคำพูดและท่าทางได้ (Rueangdarakanon, 2008) เด็กมีสุขภาพทั่วไปปกติ ผู้ปกครองสามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาไทยได้และ ผู้ปกครองเด็กยินยอมเข้าร่วมงานวิจัย

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กและผู้ดูแลเด็กหลักที่บ้าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลของเด็ก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศของเด็ก ระยะเวลาที่เด็กดูโทรทัศน์ต่อครั้ง ระยะเวลาที่เด็กเล่นอุปกรณ์มือถือต่อวัน ลักษณะครอบครัวของเด็กที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน และสถานภาพสมรสของบิดามารดาของเด็ก และข้อมูลของผู้ดูแลเด็ก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามผู้ดูแลเด็กในด้านพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา ประกอบด้วย การเลี้ยงดูด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยให้ผู้ดูแลเด็กระบุความถี่ในการปฏิบัติ ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา คือ ไม่ปฏิบัติ ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติทุกวัน แบบสอบถามมีจำนวน 22 ข้อ กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์ของบลูม (Bloom, 1968) คือกลุ่มของผู้เลี้ยงดูที่มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาในระดับดี ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้น ไปกลุ่มของผู้เลี้ยงดูที่มีพฤติกรรมของผู้เลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาในระดับปานกลาง ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60-79 และกลุ่มของผู้เลี้ยงดูที่มีพฤติกรรมของผู้เลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาในระดับน้อย ได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60

ส่วนที่ 3 แบบประเมินพัฒนาการเด็กตามช่วงอายุ ด้านพัฒนาการด้านการใช้ภาษา (Expressive Language :EL) โดยเจ้าหน้าที่เทียบอายุของกลุ่มเป้าหมายและตรวจตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) (Ministry of Public Health, 2018) แปลผลประเมินพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก โดยระบุว่า ผ่าน หรือไม่ผ่าน

## การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของเด็กและผู้ดูแลเด็กหลักที่บ้าน และแบบสอบถามผู้ดูแลเด็กในด้านพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญในด้านพัฒนาการเด็ก 1 ท่าน นักวิชาการด้านพัฒนาการเด็ก 1 ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาความตรงตามเนื้อหา (CVI) และปรับข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.86 และ 0.81 ตามลำดับ หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของเด็กและผู้ดูแลเด็กหลักที่บ้าน และแบบสอบถามผู้ดูแลเด็กในด้านพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา

ไปทดลองใช้ในผู้ดูแลเด็กหลักที่บ้านและเด็กที่มีอายุ 2-5 ปี ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง (Try out) จำนวน 30 ราย แล้วคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient) ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 และ 0.72 ตามลำดับ จึงนำไปใช้ในในกลุ่มตัวอย่างต่อไป

### วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ของจังหวัดสุโขทัย เพื่อเสนอความเห็นชอบและพิจารณาจริยธรรมการวิจัยเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยติดต่อประสานงานผู้ที่ดำรงตำแหน่งสาธารณสุขอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุโขทัย อำเภองงไกรลาศ อำเภอสวรรคโลก อำเภอคีรีมาศ และอำเภอศรีสำโรง เพื่อขออนุญาตทำการเก็บข้อมูลวิจัย โดย ดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน พฤษภาคม-มิถุนายน 2562 ก่อนที่ผู้วิจัยจะลงเก็บข้อมูลจะติดต่อกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อขอความร่วมมือในการทราบวันและจำนวนกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้นที่มารับบริการที่คลินิกเด็กดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้นๆ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้เก็บรวบรวมครบตามจำนวน 370 คน จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการเลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาปัจจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย โดยใช้สถิติ Binary logistic regression กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05

### การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย ลงนามในเอกสารรับรอง IRB No. 6/2562 วันที่ 25 เมษายน 2562 หลังได้รับการรับรองแล้วผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่าง จะได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์และการเก็บข้อมูลอย่างละเอียด ตลอดจนทราบถึงสิทธิที่จะยกเลิกหรือถอนตัวจากการวิจัย โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง และจะใช้รหัสแทนการใช้ชื่อจริง จนกระทั่งให้กลุ่มตัวอย่างเซ็นยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะถูกนำเสนอและอภิปรายผลในภาพรวม

### ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กจำนวน 370 คน มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 54.9) เป็นเพศชาย และมากกว่า 1 ใน 3 ของเด็ก (ร้อยละ 38.4) ใช้ระยะเวลาในการดูโทรทัศน์ต่อครั้ง อยู่ระหว่าง 2-3 ชั่วโมง และเกือบ 1 ใน 3 ของเด็ก (ร้อยละ 32.7) ไม่เล่นเกมส้อมพิวเตอร์/เล่นเกมส้อม/ดูโทรศัพท์ เด็กส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74.9) อาศัยอยู่ในครอบครัวชายพ่อแม่ของเด็กมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 56.2) มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน ส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก พบว่า เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.5) เป็นเพศหญิง มากกว่า 1 ใน 3 ของผู้ดูแลเด็ก (ร้อยละ 37.6) มีอายุในช่วง 20 - 30 ปี เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 45.4) มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. และมากกว่า 1 ใน 3 (ร้อยละ 36.5) ประกอบอาชีพรับจ้าง โดยมีรายได้เฉลี่ย อยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 39.7)



**ตารางที่ 1** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา (n = 370)

พฤติกรรมของผู้เลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
การเลี้ยงดูด้านร่างกาย	18.61	3.24	ปานกลาง
การเลี้ยงดูด้านอารมณ์	12.68	1.76	ดี
การเลี้ยงดูด้านสังคม	7.88	1.24	ดี
การเลี้ยงดูด้านสติปัญญา	14.62	2.44	ดี

จากตารางที่ 1 พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กที่ส่งเสริม พัฒนาการด้านการใช้ภาษา พบว่า การเลี้ยงดูด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาอยู่ในระดับดี ส่วนการเลี้ยงดูด้านร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง

**ตารางที่ 2** จำนวน และร้อยละของระดับพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย (n = 370)

ระดับพัฒนาการด้านการใช้ภาษา	จำนวน	ร้อยละ
สมวัย	219	59.2
ล่าช้า	151	40.8
รวม	370	100.0

จากตาราง 2 พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของเด็กปฐมวัย (ร้อยละ 59.2) มีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัย และร้อยละ 40.8 มีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาล่าช้า

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย (n = 370)

ปัจจัย	ตัวแปร	B	Wald	df	p-value	Exp (B)	95%CI
ระยะเวลาดูโทรทัศน์ (ต่อครั้ง)	ไม่ดู (Ref)		49.754	4	.000		
	<1 ชั่วโมง	-0.665	1.285	1	.257	.051	0.16-1.62
	2-3 ชั่วโมง	-1.863	12.953	1	.000**	0.16	0.06-0.43
	3-4 ชั่วโมง	-5.731	44.081	1	.000**	0.00	0.00-0.02
	>4 ชั่วโมง	-3.588	5.145	1	.023*	0.03	0.00-0.61
ระยะเวลาเล่นเกมส์ คอมพิวเตอร์/ เล่นมือถือ (ต่อวัน)	ไม่เล่น (Ref)		7.873	4	.096		
	<1 ชั่วโมง	1.094	5.252	1	.022*	2.99	1.17-7.61
	2-3 ชั่วโมง	-0.145	0.119	1	.730	0.87	0.38-1.98
	3-4 ชั่วโมง	-21.928	0.00	1	.997	0.00	0.000
	>4 ชั่วโมง	-22.943	0.00	1	.998	0.00	0.000
สถานภาพพ่อแม่	สมรสและอยู่ด้วยกัน (Ref)		48.055	3	.000		
	สมรสและแยกกันอยู่	-1.473	12.786	1	.000**	0.23	0.10-0.51
	หม้าย	-3.741	25.155	1	.000**	0.02	0.01-0.10
	หย่าร้าง	-3.852	35.968	1	.000**	0.02	0.01-0.08
อายุผู้ดูแลเด็ก	<20 ปี (Ref)		13.549	5	.019		
	20-30 ปี	2.457	10.515	1	.001**	11.68	2.64-51.57
	31-40 ปี	1.685	4.480	1	.034*	5.40	1.13-25.65
	41-50 ปี	2.709	8.246	1	.004*	15.00	2.36-95.34
	51-60 ปี	2.056	5.792	1	.016*	7.81	1.47-41.69
	มากกว่า 60 ปี	1.413	1.952	1	.162	4.11	0.57-29.82
อาชีพผู้ดูแลเด็ก	ไม่ได้ประกอบอาชีพ (Ref)		12.021	5	.035		
	เกษตรกร	0.073	0.017	1	.897	1.08	0.36-3.26
	รับจ้าง	0.097	3.01	1	.083	2.63	0.88-7.83
	รัฐวิสาหกิจ/ข้าราชการ	-0.273	.107	1	.744	0.76	0.15-3.92
	ค้าขาย	-1.27	3.107	1	.078	0.28	0.07-1.15
	อื่นๆ	-0.086	0.012	1	.913	0.92	0.20-4.30

\*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

\*\*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01





จากตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพัฒนาการด้านการใช้ภาษาที่สมวัยของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุโขทัย ได้แก่ ระยะเวลาการดูโทรทัศน์ต่อครั้งการเล่นอุปกรณ์มือถือ/เกมส์คอมพิวเตอร์เฉลี่ยต่อวันสถานภาพสมรสของพ่อแม่เด็ก และอายุผู้ดูแล ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

เด็กที่ดูโทรทัศน์เฉลี่ยครั้งละ 2-3 ชั่วโมง มีโอกาสพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยลดลงร้อยละ 84 เมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่ได้ดูโทรทัศน์ (95%CI เท่ากับ 0.06 ถึง 0.43) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.01 ส่วนเด็กที่ดูโทรทัศน์เฉลี่ยครั้งละ 3-4 ชั่วโมง มีโอกาสพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยลดลง ร้อยละ 100 ของเด็กที่ไม่ได้ดูโทรทัศน์ (95%CI เท่ากับ 0.00 ถึง 0.02) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.01 และเด็กที่ดูโทรทัศน์เฉลี่ยมากกว่า 4 ชั่วโมงต่อครั้ง มีโอกาสพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยลดลงร้อยละ 97 ของเด็กที่ไม่ได้ดู (95% CI เท่ากับ 0.00 ถึง 0.61) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.05

เด็กที่เล่นอุปกรณ์มือถือหรือเล่นเกมคอมพิวเตอร์น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน มีโอกาสพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัย เป็น 2.99 เท่า ของเด็กที่ไม่เล่นอุปกรณ์มือถือหรือเล่นเกมคอมพิวเตอร์ (95%CI เท่ากับ 1.17 ถึง 7.61) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.05

เด็กที่พ่อแม่สมรสและแยกกันอยู่ มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยลดลงร้อยละ 77 ของเด็กที่พ่อแม่สมรสและอยู่ด้วยกัน (95%CI เท่ากับ 0.10 ถึง 0.51) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.01 ส่วนเด็กที่พ่อแม่คนใดคนหนึ่งเป็นหม้าย มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยลดลงร้อยละ 98 ของเด็กที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน (95% CI เท่ากับ 0.01 ถึง 0.10) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.01 และเด็กที่พ่อแม่หย่าร้างกัน มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยลดลงร้อยละ 98 ของเด็กที่พ่อแม่สมรสและอยู่ด้วยกัน (95%CI เท่ากับ 0.01 ถึง 0.08) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.01 เด็กที่ผู้ดูแลมีอายุน้อยกว่า 20-30 ปี มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็น 11.68 เท่า ของเด็กที่ผู้ดูแลมีอายุน้อยกว่า 20 ปี (95%CI เท่ากับ 2.64

ถึง 51.57) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.01 ส่วนเด็กที่ผู้ดูแลมีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็น 5.40 เท่า ของเด็กที่ผู้ดูแลมีอายุน้อยกว่า 20 ปี (95%CI เท่ากับ 1.13 ถึง 25.65) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.05 ยิ่งไปกว่านั้นเด็กที่ผู้ดูแลมีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็น 15 เท่า ของเด็กที่ผู้ดูแลมีอายุน้อยกว่า 20 ปี (95%CI เท่ากับ 2.36 ถึง 95.34) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.05 และเด็กที่ผู้ดูแลมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็น 7.81 เท่า ของเด็กที่ผู้ดูแลมีอายุน้อยกว่า 20 ปี (95%CI เท่ากับ 1.47 ถึง 41.69) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.05

### อภิปรายผลการวิจัย

1. ระยะเวลาในการดูโทรทัศน์ของเด็ก จากผลการวิจัยพบว่า การให้เด็กดูโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ทางลบกับพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยสมวัย โดยพบว่า ระยะเวลาในการดูโทรทัศน์ที่ 2-3 ชั่วโมงขึ้นไป มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยลดลง ร้อยละ 100 เมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่ได้ดูโทรทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p$ -value < 0.05 จากทฤษฎีพัฒนาการของ Piaget (1986) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นผลมาจากความสามารถทางสติปัญญาเด็กจะมีการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นหากมีการส่งเสริมหรือจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีที่เอื้อต่อพัฒนาการด้านการใช้ภาษา เช่น การเลือกรายการโทรทัศน์ที่ฝึกทักษะการพูดออกเสียง ก็ย่อมเป็นการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ และมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยมากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของอังจรี อินทุโสมาและวีระศักดิ์ จงสู่วิวัฒน์วงศ์ (Inthusoma & Chongrowiwatwong, 2011) ที่ศึกษาพัฒนาการทางภาษาและสมรรถนะทางสังคมและอารมณ์ของเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ ที่พบว่าการดูโทรทัศน์ 1-2 ชั่วโมงต่อวัน ช่วยลดความเสี่ยงต่อการมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้าได้ถึงร้อยละ 21-31 และลด

ความเสี่ยงของการด้อยสมรรถนะทางสังคมและอารมณ์ ได้ถึงร้อยละ 43 เมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่ได้ดูโทรทัศน์ ทั้งนี้ อาจอธิบายได้ว่า การที่เด็กดูโทรทัศน์อย่างเดียวนั้น ถือการสื่อสารทางเดียว ทำให้เด็กไม่ได้พัฒนาทักษะ ด้านการใช้ภาษา ดังนั้นผู้ดูแลเด็กไม่ควรให้เด็กดูโทรทัศน์ โดยลำพังเกินวันละ 2 ชั่วโมง ยิ่งไปกว่านั้น การที่ดูโทรทัศน์ มากกว่า 2 ชั่วโมงต่อวัน ไม่ทำให้เกิดประโยชน์ (Inthusoma & Chongrowiwatwong, 2011)

2. ระยะเวลาในการเล่นเกมส์คอมพิวเตอร์หรือ ดูโทรทัศน์ของเด็ก จากการศึกษาพบว่าเด็กที่เล่นอุปกรณ์ มือถือหรือเล่นเกมคอมพิวเตอร์น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัย เป็น 2.99 เท่าของเด็กที่ไม่เล่นอุปกรณ์มือถือหรือเล่นเกมคอมพิวเตอร์ (95% CI เท่ากับ 1.17 ถึง 7.60) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่  $p\text{-value} < 0.05$  และเมื่อพิจารณาระยะเวลาในการเล่นเกมส์คอมพิวเตอร์หรือดูโทรทัศน์ของเด็ก พบว่า ระยะเวลาการเล่นเกมส์คอมพิวเตอร์หรือดูโทรทัศน์ของเด็ก มากกว่า 1 ชั่วโมงต่อวันและหากมากขึ้นเรื่อยๆ จะยิ่ง ทำให้มีโอกาสเกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยลดลงมากขึ้น ถึงแม้ว่าทฤษฎีพัฒนาการของ Piaget (1986) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นผลมาจากความสามารถทางสติปัญญา เด็กจะมีการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากปัจจุบันเกมส์คอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่จะมีผลทำให้เด็ก ติดการเล่นเกมส์ ต้องเล่นติดต่อกันเป็นระยะเวลาาน จนกระทั่งทำให้ขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ก่อเกิด การพัฒนาการด้านการใช้ภาษา ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณศิริ พรมิวิชัยและคณะ(Phromvichai et al., 2016) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการ ทางภาษาในเด็กวัยเตาะแตะ พบว่า จำนวนชั่วโมงเฉลี่ยต่อ วันที่เด็กเล่นเกมคอมพิวเตอร์นาน 2 ชั่วโมงต่อวันขึ้นไป มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางภาษาล่าช้า ( $X^2 = 6.48, p < .05$ ) และสอดคล้องกับการศึกษาของศิริลักษณ์ พนมเชิง (Phanomcheng, 2013) ที่พบว่า มีเด็กที่เล่นเกม คอมพิวเตอร์ตามลำพังถึงร้อยละ 98.3 โดยใช้เวลามากกว่า หรือเท่ากับ 2 ชั่วโมงต่อวัน (ร้อยละ 82.8) ทำให้เด็กมักมุ่น อยู่กับกิจกรรมที่ทำอยู่ โดยปราศจากการติดต่อสื่อสาร

หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นับว่าเป็นการสื่อสาร ทางเดียว ซึ่งไม่ช่วยให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาทักษะทาง ด้านการใช้ภาษา ส่งผลให้เกิดพัฒนาการทางภาษาล่าช้าได้

3. สถานภาพสมรสของพ่อแม่เด็ก จากการศึกษาพบว่า ถึงแม้ว่าด้านสถานภาพสมรสของพ่อแม่เด็กมีความสัมพันธ์ ทางลบกับพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยของเด็ก อีกทั้ง อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ อาศัยอยู่กับครอบครัวที่มีลักษณะครอบครัวแบบขยาย ร้อยละ 74.9 ทำให้มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ ด้วยกันหลายคน ทั้งเพศหญิงเพศชาย หลายช่วงอายุ เกิดการพูดคุยมีปฏิสัมพันธ์กันตลอด จึงทำให้กลุ่มตัวอย่าง ที่มีพ่อแม่ที่สมรสแต่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน หม้าย หรือหย่าร้าง มีพัฒนาการด้านภาษาสมวัยกว่าเด็กที่มีพ่อแม่สมรสและ อยู่ด้วยกัน ยิ่งไปกว่านั้นแนวทางยุทธศาสตร์กระทรวง สาธารณสุข ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และ คัดกรองผู้บริโภคนเป็นเลิศ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (2559-2579) โดยกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด รวมถึงมาตรการสำคัญที่ทำให้ตัวชี้วัดบรรลุผลที่เกี่ยวข้อง กับระบบการส่งเสริมและคัดกรองพัฒนาเด็กโดยใช้คู่มือ DSPM เช่น การจัดกิจกรรมรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็ก ปฐมวัย 5 ช่วงวัย เน้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยกระบวนการ กิน กอด เล่น เล่า ใฝ่ดู ฟัน ใฝ่ระวัง พัฒนาการ และสร้างความรอบรู้ด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัย แก่ครอบครัวและชุมชน (Ministry of Public Health Fiscal, 2019) จึงส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริม และกระตุ้นพัฒนาการด้านการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ ตามช่วงอายุ ให้สมวัยมากยิ่งขึ้นซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของนงคราญ สมบูรณ์มีและ อติศา วัชรสินธุ (Somboonmee & Wacharasindhu, 2013) พบว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่บิดามารดามีสถานภาพสมรส กันจะมีพัฒนาการที่สมวัยมากกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัว ที่มีบิดาและมารดามีสถานภาพหย่าร้าง แยกกันอยู่และเป็น หม้าย ( $p < 0.001$ )

4. อายุของผู้ดูแลเด็ก จากการศึกษาพบว่า อายุของ ผู้ดูแลเด็กที่อยู่ระหว่าง 20-30 ปี มีโอกาสเกิดพัฒนาการ ด้านการใช้ภาษาสมวัยเพิ่มขึ้น 11.67 เท่า ของผู้ดูแลเด็ก

ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี เพราะอายุของผู้ดูแลเด็กที่อยู่ระหว่าง 20-30 ปี อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีวุฒิภาวะ ประสบการณ์ และความพร้อมในการเลี้ยงดูมากกว่าผู้ดูแลเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีวุฒิภาวะและประสบการณ์น้อยกว่า (Tapruk, Mukdakaseam, Seubnuch, & Jaturapompom, 2017) รวมไปถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคมและเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร เผยแพร่ให้ความรู้ในเรื่องพัฒนาการเด็กมีหลากหลายรูปแบบ เช่น ทางเฟสบุ๊ค ทางไลน์ รวมไปถึงการไลฟ์สด ตอบคำถามด้านพัฒนาการเด็กจากกุมารแพทย์เฉพาะทาง ทำให้พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็กมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะกระตุ้นและส่งเสริม รวมถึงการเฝ้าระวังพัฒนาการเด็ก (Thamaneewong & Nakthong, 2012) ทำให้เกิดความมั่นใจยิ่งขึ้นกับการเป็นพ่อแม่เมื่อใหม่ส่วนอายุของผู้ดูแลเด็กที่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี มีโอกาสพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยเพิ่มขึ้น 5.40 เท่าของผู้ดูแลเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี (95%CI เท่ากับ 1.13 ถึง 25.65) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p\text{-value} < 0.05$  ยิ่งไปกว่านั้นอายุของผู้ดูแลเด็กที่อยู่ระหว่าง 41-50 ปี มีโอกาสพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยเป็น 15 เท่าของผู้ดูแลเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี (95%CI เท่ากับ 2.36 ถึง 41.68) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p\text{-value} < 0.05$  และอายุของผู้ดูแลเด็กที่อยู่ระหว่าง 51-60 ปี มีโอกาสพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัยเป็น 7.81 เท่าของผู้ดูแลเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี (95%CI เท่ากับ 1.46 ถึง 29.82) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p\text{-value} < 0.05$  ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของสกวรัตน์ เทพรัักษ์, ภักศสร มุกดาเกษม, จรรยา สืบนุช และจารุณี จตุพรเพิ่ม (Tapruk et al., 2017) ที่ศึกษาปัจจัยด้านการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการส่งเสริมการเจริญเติบโตพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในเขตสุขภาพที่ 4 และ 5 พบว่า อายุของผู้ดูแลเด็กมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กสมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $p\text{-value} < .05$  อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา พัฒนพงษ์ธร, ชัยชนะ บุญสุวรรณ, นฤมล ธนเจริญวัชร (Phattanaphonthon, Boonsuwan & Thanacharoenwat, 2014) ศึกษาการพยากรณ์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทยในปี 2557 พบว่า ผู้ดูแลเด็กที่มีอายุระหว่าง 20 - 35 ปี และมากกว่า 35 ปี มีโอกาสที่เด็กจะมีพัฒนาการสมวัยลดลงร้อยละ 18 และ 33 ตามลำดับ เนื่องจาก ผู้ดูแลเด็กที่มีอายุช่วงดังกล่าว อยู่ในช่วงวัยทำงานมีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการดูแลเอาใจใส่เด็กส่งผลให้เด็กมีโอกาสเสี่ยงที่จะพัฒนาการล่าช้า

ดังนั้น จากผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าเด็กที่ดูแลโดยพ่อแม่หรือเล่นเกมสื่อกอมพิวเตอร์หรือการดูโทรทัศน์ของเด็ก ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ในระยะเวลาที่จำกัด และอยู่ภายใต้การควบคุมหรือการได้รับคำแนะนำจากผู้ปกครอง ในการเลือกรายการโทรทัศน์หรือเกมส์ที่ส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กเกิดการเรียนรู้ รู้จักแก้ไขปัญหา ส่งเสริมความสามารถด้านสติปัญญา เกิดประสบการณ์ที่ดี และสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ดังทฤษฎีของ Piaget (1986) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นผลมาจากความสามารถทางสติปัญญาเด็กจะมีการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ยิ่งไปกว่านั้นหากผู้ดูแลเด็กมีความรู้และทักษะในการเลือกสื่อที่มีประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาที่สองหรือสองภาษา จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กไทยให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมกับต่างประเทศ สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ "คุณภาพเด็กไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0"

### การนำผลการวิจัยไปใช้

1. พยาบาลเด็กและบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่ดูแลเด็กปฐมวัยควรให้คำแนะนำผู้ปกครองในการเลี้ยงดู เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาให้สมวัย รวมทั้งแนะนำให้ควบคุมจำกัดชั่วโมงในการดูโทรทัศน์หรือเล่นเกมสื่อกอมพิวเตอร์หรือการดูโทรทัศน์ของเด็ก
2. พยาบาลหรือหน่วยบริการที่ให้บริการแก่เด็กปฐมวัย ควรจัดบรรยากาศหรือจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการด้านการใช้ภาษา โดยเฉพาะในวันที่มีการเปิดให้บริการหลัก ได้แก่ วันตรวจพัฒนาการหรือวันนัดติดตาม วัคซีน เช่น มุมอ่านหนังสือนิทาน มุมเล่นสมมุติ กิจกรรม



การเลือกรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับผู้ปกครองให้กับเด็ก เป็นต้น

3. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมการใช้ภาษาที่สมวัยแก่เด็กตามช่วงวัยที่เหมาะสม โดยเน้นครอบครัวมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารของสมาชิกในครอบครัว

### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพัฒนาการด้านอื่นๆ ได้แก่ พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม และควรมีการศึกษาในกลุ่มเด็กอายุอื่นๆ เช่น อายุต่ำกว่า 2 ปี ที่ได้รับการตรวจคัดกรองพัฒนาการ

2. ควรศึกษาประสิทธิผลการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของผู้ดูแลเด็กที่เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาสมวัยและล่าช้า ในเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์

### กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย ที่ให้การสนับสนุนในการทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สาธารณสุขพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

### เอกสารอ้างอิง

- Bloom, B.S. (1968). *Mastery learning. UCLA-CSEIP evaluation comment. 1(2)*, Los Angeles. University of California.
- Burns, C. E., Dunn, A. M., & Brady, M.A. (2013). *Pediatric primary care* (5<sup>th</sup> ed.). Philadelphia, PA: Elsevier.
- Dolores, B. M., & Richard, T.V. (1996). *The National Council of English and international reading association*. United States of America. Retrieved 3 May 2019 from <http://www.ncte.org/library/>

NCTEFiles/Resources/Books/Sample/Standards Doc.pdf

- Inthusoma, A., & Chongrowiwatwong, W. (2011). *Children watching TV help increase IQ, EQ*. Retrieved 10 March 2019 from <http://www.aihd.mahidol.ac.th/res/wp-content/files/child/Child%20Research%20TV.PDF>. [In Thai].
- Khanthawithi, T., & Tanwattanukul, J. (2018). Factors contributing to improper expressive language development in 9 months old age children in KhonKaen province. *Journal of Nursing and health Sciences*, 41(3), 87-97. Retrieved 20 April 2019, from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/nah/article/view/122137/115942>. [In Thai].
- Koachapakdee, N. (2009). *Textbook for development and child behavior for general practice*. Bangkok: Beyond Enterprise Company Limited. [In Thai].
- Ministry of Public Health Fiscal year. (2019). *Detailed 20 year strategic indicators*. Retrieved 18 March 2019 from [http://bps.moph.go.th/new\\_bps/sites/default/files/template62\\_edit3.pdf](http://bps.moph.go.th/new_bps/sites/default/files/template62_edit3.pdf). [In Thai].
- Ministry of Public Health. (2018). *Developmental surveillance and promotion manual :DSPM*. Nonthaburi: Ministry of Public Health. [In Thai].
- National Child Health Development Institute, Department of Health. (2017). *Annual report 2017, National Institute of Child Health*. Bangkok: Sam Charoen Panich. [In Thai].
- Onnom, S. (2014). Experience on child development promoting behavior among care takers of early children in A Northern Rural Community. *Journal of Nursing and health Sciences*, 8(2), 50-58. Retrieved 15 April 2019 from <http://www.nurse.nu.ac.th/Journal/data/Vol.8%20No.2/006.pdf>. [In Thai].

- Phanomcheng, S. (2013). Factors related with children delayed speech at department of outpatient pediatric clinic and "Well Baby" clinic in department of health promotion, Banglamung hospital. *Journal of Pediatrics*, 52(1),44-55. Retrieved 11 March 2019 from [http://www.thaipediatrics.org/file\\_upload/files/1-2556-9.pdf](http://www.thaipediatrics.org/file_upload/files/1-2556-9.pdf). [In Thai].
- Phattanaphonthon, C., Boonsuwan, C., & Thanacharoenwat, N. (2014). *The study of Thai early childhood development*, Retrieved 12 April 2019 from [http://hp.anamai.moph.go.th/ewt\\_dl\\_link.php?nid=1524](http://hp.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=1524). [In Thai].
- Promwichai, W., Chaimongkol and Yoonpong, N., & Pongiaturawit, Y. (2016). Factors associated with language development in toddlers. *Journal of Nursing Chulalongkorn University*, 28(2), 82-93. Retrieved 10 April 2019 from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/CUNS/article/view/80204/63915>. [In Thai].
- Piaget, J. (1986). *The construction of reality in child*. New York: Ballantine Books.
- Polan, E.U. (1999). *Regular report from the commission on Poland's*. Retrieved 10 May 2019 from [https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/archives/pdf/key\\_documents/1999/poland\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/archives/pdf/key_documents/1999/poland_en.pdf)
- Rattanaheparak, S., Mukdahankasem, P., Suebnuch, C., & Chaturaphonem, J. (2014). The study of parenting factors and community participation in promoting growth and early childhood development in public health areas 4 and 5. *Regional Health Promotion Center 9 Journal*, 11(25), 21-42. Retrieved 10 April 2019 from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/RHPC9Journal/article/view/141154/104625>. [In Thai].
- Rueangdarakanon, N. (2008). *Report of the Thai public health survey by physical examination* (4<sup>th</sup> ed.). Retrieved 14 March 2019 from [https://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/report/report6\\_11.pdf](https://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/report/report6_11.pdf). [In Thai].
- Somboonmee, N., Wacharasindhu, A. (2013). Difference between child development, aged 1-5 years in Bangkok and north regions. *Chula med journal*. 59(3), 313-323. [In Thai].
- Tapruk, S., Mukdakaseam, P., Suebnuch, J., & Jaturapornpoem, J. (2017). The study of Caregivers and community participation about childcare Factors to promotion of child growth and development on the regional health promotion center 4 and 5. *Regional Health Promotion Center 9 Journal*, 11(25), 21 -42. Retrieved 12 March 2019 from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/RHPC9Journal/article/view/141154/104625>. [In Thai].
- Thamaneewong, S., & Nakthong, J. (2012). Creative learning through online world, *Veridian E-journal, SU*, 5(3), 239-253. Retrieved 16 November 2019 from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-EJournal/article/download/28254/24284/>. [In Thai].
- Wihokto, P. (2000). *Concepts in promoting early childhood behavior*. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University Press. [In Thai].
- Woraphani, P. (2014). Screening for early childhood development in Kong Krailat District, Sukhothai Province. *Journal of Rajanukul*, 29(1), 10-19. [In Thai].

